

Dikhlaripe e Siklipeske Centrengo ani Kosova thay Implementipe e Administrativune Mothavnesko 19/2018

Marti 2023

Organization for Security and
Co-operation in Europe
Mission in Kosovo

Dikhlaripe e **Siklipeske**
Centrengo ani Kosova thay
Implementipe e
Administrativune Mothavnesko
19/2018

Marti 2023

Tabela e Andripeski

Ekzekutivuno Andripe.....	5
I. Introdukcia	7
1.1 Edukipe e Kosovake Romane, Kosovake Ashkalyune thay Kosovake Egipqanyune Siklovnengo thay e rola e Siklipeske Centrengo	7
1.2 Drom ano Institucionalizipe	10
Metodologia.....	11
II. Nevo Krisyuno Realiteti vash Siklipeske Centrya: Administrativuno Mothavno19/2018.....	12
2.1 Implementipe e Administrativune Mothavnesko 19/2018.....	14
III. Operacia thay Financipe e Siklipeske Centrengo	15
Financipe.....	18
IV. Akanutne Sfide	21
V. Drom Angle.....	22
VI. Konkluzie	24
VII. Rekomandipya	25

Lista e Harnipyengi

AM	Administrativuno Mothavno
BSFK	Balkan Sunflowers Kosova
EK	Evropako Konsili
EU	Evropaki Unia
KESP	Kosovako Edukipesko Stratejikuno Plani
GiZ	Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH, Germaniaki Evrolviripeski Agencia
LAP	Lokaluno Akciako Plani
SC	Siklipeske Centrya
KAK	Komunako Akciako Komiteti
KED	Komunako Edukipesko Direktoriati
MESTI	Ministria vash Edukipe, Shkenca, Tehnologia thay Inovacia
MVL	Memorandumi vash Ledeipe
BRO	Biraipkane Organizacie
OSCE	Organizacia vash Siguripe thay Ledeipe ani Evropa
PRTAN	Angloaqhavipeske thay Respodipeske Ekipe vash Mekhipe e Shkolako thay Na registripe
RC	Regionalune Centrya
TdH	Terre des Hommes
UNICEF	United Nations International Children's Emergency Fund
UP	Universiteti e Prishtinako
VoRAE	Voice of Roma, Ashkali and Egyptian

Ekzekutivuno Andripe

Akava raporti ka ekzamininel o akanutno implementipesko statusi e Administrativune Mothavnesko 19/2018 (AM 19/2018) vash Formiripe thay Funkcionalizipe e Siklipeske Centrenge thay ka del dikhlaripe e siklipeske centrenge butyako ani Kosova bazirimo pe rodlaripe kerdo kotar 2020-2022, sar si pe mandati e OSCE Misiako ani Kosova te moitorinel thay promovinel o manushikane hakaya.

Siklipeske Centrya (SC) silen lunge vahtuni historia ani Kosova. Prekal o bersha, SC phikoinde e qhavoren kola siton disavantazhime thay arakhlona kotar o konsekvence e socio-ekonomikuna ekskluziako gatisardindoy olen ano nakhavipe, keripe e pherune azhutipesko olenge skolake siklipyengo thay deipe e rekreaciake thay yaver edukipeske aktivitetiya. On ayekha vi kontribuinde ano bi shukarne shkolake mekhipya. Ini kay okengi rola e SC sar vasni ano phikoipe e edukipesko e Kosovake Romengo, Kosovake Ashkaliengo thay Kosovake Egipqanyenge qhavorengo, olengo savahtunipe sine rizikuno feri so sine manglo phikoipe e mashkarthemutne donatorengo vash olengo darinyuno operacialuno butikeripe. Ayekha, sine qalavdo interei te qhivgyol gradualune o SC talo godornipe e Kosovake instituciengo.

Te kreirinen legaluno rami thay regulinen e buti e SC, AM 19/2018 aprovisalo kotar e Ministria vash Edukipe, Skencia thay Tehnologia (MEST) ano Decembri 2018. Kriteri, dikhlardo kotar AM 19/2018, formirindoy o formaluno rami vash operipe e SC, kola manglape te registringyon andar e Ministria e Edukipeski te lungyaren thay phiraven o aktivitetiya. Ji pe aprovipe e thanipyengo, siklipesko stafi thay kurikulumi ayekha vi e butyako plani thay financiengo plani, SC grantisale e panj bershuna butya e shaipeya vash renovipe.¹ Ano akava, AM 19/2018 pherela o raibe thay komunake niveleske institucien e may buderi godornipyencar te sigurinen may efikasyuno thay savahtuno funksionipe thay financipe e SC. Evolviripe thay implementipe e AM 19/2018 ulo sinonimi e institucionalizipeya e lokalune interesime rigencar thay MESTI.

Aqhavipya, leindoy kotor komunake thay ministriengo financipe, sar vi nanipe e proceduralune godideipyengo, silen hramimo qalavipe pe egzistime SC thay buderi phandile vash o sebepi agoripesko e donatoryenge proyektengo thay nanipe e financipesko. Sar kotar April 2022, sine 47 funksionime SC ano 17 komune. 53 SC phandile mashkar 2018 thay April 2022 thay nesave komune mekhilile bizo funksionipe e SC.

Nesave mashkarthemutne donatorya akana siton may reluktantune te financinen o sherune ovipya ano nanipe e mangle financipesko kotar o legalune godorne partie, thay

1 Administrativuno Mothavno 19/2018 ano Formiripe thay Funksionipe e Siklipeske Centrenge, shayutno pe: <https://masht.rks-gov.net/udhezimi-administrativ-masht-nr-19-masht-per-themelimi-dhe-funksionimi-e-qendrave-mesimore/>

akala Shkola kerde buti vash te sigurinen financie kotar o donatorya silen numay harne vay mashkarune financialune prospektya.

Palo duy bersh e na realizipesko e financipesko e thanipyengo thay na siguripe e mangle kanalengo vash te pheren olenge obligipya, MESTI (Ministria e Edukipeski, Skencia, Tehnologia thay Inovacia) alokingya nesave fondya (€97,000 vash numay trin BRO kola menajinena o SC ano Oktobri 2021; thay €200,000 ano Yuli 2022). Ji kay shukar ajukerdilo, akava molipe na sito manglo thay biqalardo vash o dikhipe e gendosko e registrime thay na registrime SC. Ani paralela, nesave komune arakhena sfide phanglo olenge godornipyencar andar o AM 19/2018 ayekha vi on na silen ni financialune vastushya vay legaluni baza te phikoinen ayekha aktivitetya. O harno implementipe e AM 19/2018 rumingya o pakyavipe ano institucionaluni niveli sar BRO thay komunitetenge reprezentya kola darakergyona kotar lunge vahtuno savahtunipe e SC, o but problematikuno institucionalizipe kerdilo vash te azhutinen o adresipe, thay siton forcirime palem te akcesinen o may tikno kotor e internacionalune donatoryengo vash phikoipe manglo vash lugyaripe olenge sevrisyengo – vay vash te angloaqhaven o aktivitetya.

I. Introdukcia

1.1. Edukipe e Kosovake Romane, Kosovake Ashkalyune thay Kosovake Egipqanyune Siklovnengo thay e rola e Siklipeske Centrengo

Edukipe e jenengo e Kosovake Romane, Kosovake Ashkalyune thay Kosovake Egipqanyune komunitetengo ani Kosova sito buti ver qalavdo kotar naqalardo kotorleipe ano obligativuno edukipe thay but kishlo kotoreleipe ano sekondaruno thay tercialuno edukipe.² Avri e sasutne genodstar e qhavorengo ano angloskoluno edukipe thay primaruno (teluno mashkaruno), Kosovake Roma, Kosovake Ashkalie thay Kosovake Egipqanya kerena 2.5 pe shel (5,808 siklovne kotar totaluno 229,333)³ sar si pe data kedimi kotar MEST vash o skolako bersh 2018/19.⁴ MESTI data mothavla kay 107 Kosovake Roma, 185 Kosove Ashkalie thay 60 Kosovake Egipqanyune qhavore sine registrime vash leipe e publikune anglo skolengo ano yekhuno skolako bersh.⁵ O kishlo angloskoluno nakhavipe disar kompensinyola kotar SC prekal Kosova kola dena angloskolune servisya, numay pandar aduikerna may hari se 20 pe shel e Kosovake Romane, Kosovake Ashkalyune thay Kosovake Egipqanyune qhavore.⁶ Kishlo kotorleipe ano angli skola sito puqipe kotar buderuno komuniteti ano mangle komune, numay tikno bayripe qalavdilo sar kotar 2016.⁷ Hramipeski skala e specifikune komunitetengo mothavela diskrepanca mashkar buderuno thay haricune komunitetya. Komparimo vash pashe 98 pe shel e totalune literaruna populaciako, numay 64 pe shel e Kosovake Romane, Kosovake Ashkalyune thay Kosovake Egipqanyune juvlengo thay pashe 81 pe

2 Evropako Konsili, "Godidipeya vash sikavne vash socialuni inkluzia e Romengo, Ashkaliengo thay Egipqanyengo ano shkole", 2015, q. 7; shayutno: <https://www.coe.int/documents/3843514/13597853/Guidelines-for-teachers-En.pdf/23d76fe4-66d2-4aae-8437-cfcec64d5b>

3 Sar si pe statistike e Kosovaka Agenciako vash Statistike, Kosovaki Populacia thay Kherengo Cenzusi 2011 – Finaluno Rezultati, 2012, shayutno pe http://ask.rks-gov.net/media/2075/final-results_eng.pdf, p. 143, paluni ofisialuni data vash reprezentipe e Kosovake Romengo, Kosovake Ashkaliengo thay Kosovake Egipqanyengo kay siton registrime pe 2011 cenzusi mothavena kay 8,824 Kosovake Roma, 15,436 Kosovake Ashkalie thay 11,524 Kosovake Egipqanya jivdinena ani Kosova. Kosovake Roma vash akaleske konstituinena 0.51 pe shel e populaciako e Kosovako, Kosovake Ashkalie 0.89 pe shel, thay Kosovake Egipqanya 0.66 pe shel. Akala figure, pashe sah, na mekhena shayutno qaquono demografikuno mothavipe akale trine komunitetengo, soske na sah jene lele kotor ano cenzusi, thay cenzusi na kerdilo ano uprune komune.

4 Kosovaki Agencia vash Statistike, "Edukipeske Statistike ani Kosova" 2019/20, Yuni 2020, q. 31.

5 Kosovaki Agencia vash Statistike, "Edukipeske Statistike ani Kosova" 2019/20, Yuni 2020, q. 28; shayutno pe: <https://ask.rks-gov.net/media/5637/education-201902020-ang.pdf>

6 UNICEF, "Rano Qhavorengo Evolviripe – Statistikuno Mothavipe: Data vash Romane, Ashkalyune thay Egipqanyune komunitetya", q. 4; Shayutno pe: https://www.unicef.org/kosovoprogramme/media/196/file/ECD_Roma_Ashkali_and_Egyptian_communities_ENG.pdf.

7 KEEN, "Anglo-Skoluno Edukipe ani Kosova", 2018, q. 24, shayutno pe: http://kec-ks.org/wp-content/uploads/2020/08/Edukimi-parashkollor-në-Kosovë_ENG.pdf

shel e murshengo, mashkar o bersha e 15-49, shay te drabaren thay hraminen.⁸ Sherune sebebnya vash kishlo resipe ano edukipe sito phare socio-ekonomikune kondiciengo, ayekha vi na pheripe e polyune rolengo, mashkar akala komunitetya. Buti ber o qhavore siton obligime te keren buti ano azhutipe olenga familiako, thay avsh akava, ani qhayengi sura, terne prandipya silen pheruno efekti.⁹ Indeksi e Polyune Yekhipesko vash primaruna skolako edukipe vash akala trin komunitetya sito 1.01, mothavindoy kay kay buderi juvla desari qhave nakhavena e fundoni shkola. Akava indeksi na reslola ani mashkauri shkola. Ano teluno mashkaruno edukipe o indeksi si 0.94 thay ani uqi mashkaruni shkola, o indeksi si 0.80, mothavindoy kay nekobor juvla lungyarena te luyaren vay agorinen olengo edukipe.¹⁰

But kishlo skolako nakhavipeski rata thay vi limitimo akademikuno resipe kotar Kosovake Roma, Kosovake Ashkalie thay Kosovake Egipqanyune qhavore ano konteksti e nanipesko e socialuna inkluziako phiravgyola e iniciativa kotar BRO vash te formirinyon SC pe 2001, e resipeya vash keripe e komplementarune edukipeske servisengo.¹¹

Prekal o bersha, SC khelde vasni rola ano tiknyaripe e gendosko e shkolake mekhipesko,¹² thay pozitivune sinelen qalavipe pe performanca (drabaripe thay hramipeske janipya, grade) e qhavorengo, inkuraindoy olen te luyaren olengo edukipe.¹³ Pozitivuno qalaripesko niveli ayekha vi raportisalo mashkar o dadalarya, feri so on hraminde o vasnipe e SC.¹⁴

SC, sar suplementaruno modeli e evolviripesko thay edukipesko, ulavela sheruno resipe – te adikeren e qhavoren ani skola, lokhyaren olengo kotorleipe ano angloskoluno, funsono thay teluno mashkaruno edukipe thay te resen may shukarne akademikune rezultaty.¹⁵ Sar pheripe e shkolake bershune qhavorengo, nesave SC aykeha vi dena angloskolake- kindergarten servisya. Generalune, on dena phikoipe vash khereske siklipya; keqap siklipya; thay bazikuni literatura vash o qhavore kola niyekh ver na hramisale nai skkola. Buderu e SC operingyona andar e skola, kote on dende e thanipeya

8 UNICEF, "Multipluno Indikatori e Rodlaripesko, 2019-2020 thay Romane, Ashkalyune thay Egipqanyune Komunitetya ani Kosova Multipluno Indikatori e Rodlaripesko 2019-2020 Rodlaripeske Arakhuipesko Raporti, Novembri, 2020", q. 70-74, shayutno pe: <https://bit.ly/3xweeio>

9 KOSINT 2020, "Qalavipe e Siklipeske Centrenge ani Inkluzia e Romane, Ashkalyune thay Egipqanyune qhavorengo ano Edukipe", 2018, q. 17. Shayutno akate http://kec-ks.org/wp-content/uploads/2020/08/Ndikimi-i-QMve-ne-Kosove_eng.pdf

10 Yekhune. q.16.

11 Yekhune. q. 18.

12 Evropaki Komisia, *Kosova 2018 raporti*, SWD (2018) 156 final, Aprili 2018, q. 27; shayutno pe: <https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/20180417-kosovo-report.pdf>, thay Evropaki Komisia, *Kosovako 2020 Reporti*, SWD (2020) 356 final, Oktobri 2020, q. 85; shayutno ano: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/kosovo_report_2020.pdf

13 Strategia vash Inkluzia vash Romane thay Ashkalyune Komunitetya ano Kosovako malipe 2017-2021, pp. 42-43; available at: <https://kryeministri.rks-gov.net/en/blog/strategy-for-inclusion-of-roma-and-ashkali-communities-in-the-kosovo-society-2017-2021-11-05-2017/>

Dikh vi: CoE/Unicef, "Studia vash Qalavipe ano Savahtunipe e Siklipeske Centrenge", q.7.

14 Evropako Konsili /UNICEF, "Studia vash Qalavipe ano Savahtunipe e Siklipeske Centrenge", 2015, q.7.

15 Yekhune. qq. 7; 11.

vash o komuniteti. Yaver locirisle andar o komunitetya kay on servirinena.¹⁶ Komunitetenge vazirime SC silen may but fleksibiliteti e ekstra kurikularune aktivitetencar sar si nilayesko kampi thay shay te den edukipesko materiali thay habe, ji kay SC kola siton e baza ano skole silen may shukar ledeipe e sikavnencar thay skolake direktoryencar. Stafi e SC (kooridnatorya /faascilitaroya/tutorya thay volonterya) buti ver na silen edukipesko kvalifikipe sar si pe informaluno karakteri e centrenge.¹⁷

SC tentinela te targetinel o thanipe resyuno thay qhavore kola silen mangipe vash ekstra phikoipe te oven suksesune thay te aqhon ani shkola. Shkole ano ayekha umala sito na gatsiarde thay pherde. Pe 2018, buderi desar 5,500 thay teluno mashkaruni shkola qhavore nakhavena sine pherune klase dende kotar SC ano sol duy komunitetenge thay skolake servisya. Pashe sah, pe 2022, sar si pe pandemiako thay phanipe e SC, o gendo na reslilo may but se 3,000.¹⁸

SC promovisale te servisirinen may angle Kosovake Romane, Kosovake Ashkalyune thay Kosovake Egipqayune komunitetenge; pashe akaleske, bershencar on bayarde o benefiti e qhavorengi vi kotar o yaver komunitetya. Vasnipe e lugyaripesko e SC sito mothavdo vi ani Strategia vash Inkluzia e Romane thay Ashkalyune Komunitetengo ano Kosovako Malipe 2017-2021, shrdindoy kay SC musay te theren specialuno phikoipe may hari vash panj avutne bersha, ji kay o sasutno niveli e edukipesko thay jivdipeske standardya e jenengo akale komunitetengo bayrola.¹⁹ Khetane e Kosovaki Edukipeski Strategia 2022-2026 thay e Strategia vash Avansipe Hakayengo e Romane thay Ashkalyune Komunitetengo 2022 – 2026 mothavde kay SC tiknyarena o shkolate mekhipya thay pherena o Akciako Plani (2022 – 2024) dela lafideipe vash €200,000 vash avutne trin bersha.²⁰

Molipe e SC buhalrgyola but kotar o qhavorengi nakhavipe, on vi vijainena vi familiengo kotorleipe, olengi skola, perspektivune butikerne, lokalune komunitetya thay kontribuinela ano sastipe, malipe thay ekonomia. Lunge vahtuno rodlaripe kotar evovlirime thema mothavla kay publikune harjipya ano rano qhavorengi dikhipe thay edukipe sito avazyuno investipe e uqa ekonomikune thay socialune iranipeya. Rodlaripeski evidenca mothavla kay bayarla ekonomikuno bayaripe, vazdela financialuno iranipe ko tresari, thay dela socialune benefitya leinody kotor o may shukar edukipe malipe thay kishlo niveli e krimesko.²¹ SC shay te penjargyol vash but resipe e lunge

16 Avri kotar 47 aktive SC ano Aprili 2022, 34 siton baza ani skola ji kay 13 siton e baza ano komuniteti.

17 KOSINT 2020, "Qalavipe e Siklipeske Centrenge vash Inkluzia e Romane, Ashkalyune thay Egipqayune qhavorengi ano Edukipe", 2018, q. 24.

18 Bazirimo pe rodlaripe kerdo kotar OSCE umalake timya ano Aprili 2022.

19 Strategia vash Inkluzia e Romane thay Ashkalyune Komunitetengo ano Kosovako Malipe 2017-2021, q. 33

20 Strategia vash Avansipe e Hakayengo e Romane thay Ashkalyune Komunitetengo (2022-2026) qham 29 thay Akciako Plani q. 81

21 Qhavorengi Hakayengi Aliansa, "Fndacia vash Baripe – Investipe ani Avutni Generacia", Avansipe e Qhavorengi Rano dikhipesko thay Edukipesko, shayutno pe https://www.childrensrights.ie/sites/default/files/submissions_reports/files/StartStrong_FoundationsOfGrowth.pdf

vahtune resipyengo thay olengo savahtunipe dikhlola sar investipe ano avipe sar ani ekonomia ayekha vi ano malipe.

1.2 Drom ano Institucionalizipe

Ji pe 2017, SC kerde buti avri e formalune edukipeske ramesko ani Kosova feri so olengi buti na sine regulimi. Struktura, operipeske thay edukipeske programya vash SC shay te mothavgyon sar ververutne ani sah Kosova. On ververutningyona kotar yekh BRO ki yaver sar si pe ververutne menajerialune akcesya thay mangipya determinime kotar ververutne donatorya.²² Sar pheripe vash nanipe e unifikime akcesesko, ji kay kvalifikipe thay nivelie gatsiaripesko e siklipeske stafesko sito yaveruno kotar yekh SC ko yaver, komunake sevalutne, skolake sikavne thay skolake direktorya dayk ver puqena o efektiviteti e SC.²³

Dikhindoy o mangipe vash savahtunipe²⁴ thay harmonizimo akcesi, ververutne BRO ule khetane pe 2015 thay draftinde angluno Adminsitrativuno Mothavno. MESTI aprovingya o **Administrativuno Mothavno 12/2017** (sar AM 12/2017) **vash Formiripe thay Funksionipe e Siklipeske Centrengo**, kova mothavela o licencipe e SC formirime thay adminsitrime kotar entitetya e legalune statusea.²⁵ May buderi, pashe e donatorenge financipeya, on qhivgyona pe obligipe e Kosovake raipesko thay komune vash te alokinen fondya vash SC.²⁶ O AM 12/2017 sine bajako angle ano procesi e harmonizipesko e butyako e SC, thay phiravde publikune institucie te phikoinen olen financialune. O AM 12/2017 sine yaverimo ano Decembri 2018 kotar may zoralo **Administrativuno Mothavno 19/2018 vash Formiripe thay Funksionipe e Siklipeske Centrengo** (sar AM 19/2018).

O AM 19/2018 qhivela minimalune infikime standardya vash SC operipe, leindoy kotor aprovimi kurikula, stafesko kvalifikipe, savahtuno bujetesko planitipe; thay evaluipe thay raportipe. Kjhetane e prakikune Godideipeya,²⁷ dela e SC klaro piktura vash save kriteriya thay dokumentya siton mangle vash te registrinen o SC. Akava hramingya shukarno procesi vash inkorporipe e SC ano formaluno edukipesko rami, qhivindoy SC andar e amberla e MESTI thay komune, vash kaske siton godorne. Pashe akale pozitivune

22 Evropako Konsili/UNICEF, "Studia vash Qalavipe ano Savahtunipe e Siklipeske Centrengo", 2015, q. 13; 24; 26.

23 Evropako Konsili/UNICEF, "Studia vash Qalavipe ano Savahtunipe e Siklipeske Centrengo", 2015, p. 40.

24 Ambasadori e Norveskako ani Prishtina /Priština: "Fondya siton reducirime; akala centrya siton bazirime numay pe donatorengo azhutipe. Ji kay o donatorenge bajakya khuvna andre thay lena olen tali olengi kompetenca, ka ovel but phare vash akala SC vash savahtunipe." Dikh: Evropako Konsili, UNICEF, "Studia vash Qalavipe ano Savahtunipe e Siklipeske Centrengo", 2015, q. 38; shayutno pe: https://www.coe.int/documents/3843514/13597853/Study_on_Impact_and_Sustainability_of_the_Learning_Centers-En.pdf/4a76eefe-21d0-432c-800c-ad234f77f4a2.

25 Administrativuno Dokumenti 12/2017 vash Formiripe thay Funksionipe e Siklipeske Centrengo, Artiklya 7 thay 8.

26 AM 12/2017, Artiklo 10(1).

27 Praktikuno Godideipe vash Implementipe e Administrativune Mothavnesko vash Formiripe thay Funksionipe e Siklipeske Centrengo Gn 19/2018, shayutno pe Albanyuni: <https://masht.rks-gov.net/uploads/2019/12/udhezues.pdf>

evolviripeske, on pandar na resena ano pherdo pheripe e obligipyengo kotar raipe thay komunake institucie. Ji kay AM shukar ajukerde kotar interesime riga,²⁸ na resena ano olengo implementipe mangla te phenel kay akava pandar na qhivgya o SC andar o pherdo dikhipa e komunake thay raipeske instituciengo. Sar pheripe, SC siton pandar darakerde financindoy hranipya, thay pheripya siton sakotar.

Metodologia

Mashkar Februari 2020 thay Aprili 2022, OSCE Misia ani Kosova kontaktingya pashe 90 operacionalune thay inaktivune vay phande SC ano trin ulavde puqipeske iranipya ani olengi buti, financipesko statusi thay registripe ani relacia vash implementipe e AM 19/2018. Ano Aprili 2022, Komunako Edukipesko Direktoriati (KED) ano komune kote SC siton aktivune kote vi kontaktisale te lel on kan te phikoinen vash SC. Inputya kotar Ministria vash Edukipe sine kedime prekal OSCE – MESTI butyarni grupa.

Informacia leli sine suplementimi kotar deskesko rodlaripe, konsultindoy dokumentya thay raportya kola darakergyona vash SC. Sar pheripe, pheripya vash yaveripe e situaciako, may angle ano registeripe aqhona jivde, kote dikhlile kotar video thay email interviste e angazhime interesime rigengo.²⁹

28 Mothavipe kotar KOSINT2020, pe 25 Avgusti 2017, shayutno pe: <https://kosint2020.net/en/news-and-events/approval-of-the-administrative-instruction-no-12-2017-on-the-establishment-and-functioning-of-learning-centers-by-the-ministry/>

29 Somvakerutne astarena direktorya e NGO, programyenge menajerya, doantorya, MESTI reprezentya thay EU Ofisi ani Kosova.

II. Nevo Krisyuno Realiteti vash Siklipeske Centrya: Administrativuno Mothavno 19/2018

AM 19/2018³⁰ determinela o kriterya thay procedure vash formiripe thay funkscionipe e SC kola dena manglo siklipesko phikoipe thay edukipeske aktivitetiya. Sar si pe AM 19/2018, sherune obyektive vash SC siton ayekha:

- Fizikuno, kognitivuno, emocionaluno thay socialuno evolviripe e qhavorengo.
- Bayarena o kotorleipe e qhavorengo ano angloskoluno, fundono thay teluno mashkaruno edukipe.
- Laqharela skolako nakhavipe thay performanca.
- Tiknarela vay elmininela o shkolake mekhipya.
- Bayarla o kotorleipe e qhavorengo ano ekstra kutikulake aktivitetiya.
- Bayarla o godinipesko vazdipe e qhavorengo edukipesko.
- Aktivuno kotorlweipe e dadalaryengo ano qhavorengo edukipe.
- Qhivgyona shaipya vash socializipe andar o qhavore.³¹

Sar si pe 19/2018, komune thay entitetiya adikerna e legalune personeso statusi silen kompetence vash te formirinen thay administrinen SC, thay shay te registrinen e MESTI.³² MESTI palo odova sito godorno vash deipe e ofisialune kehipesko vash o vahti kotar paj bersh, te sine kay e perspektivuni bariera akale SC pherena o mangipya hramime talo AM 19/2018.³³

Te pheren o bazikune mangipya, o palikanty amanglape te theren manglo thanipe vash butyako than, pashardo siklipesko programi, kvalifikimo stafi, regulipe e butyake thanesko thay regulipe vash qhavorengo garavipe, ayekha vi butyako plani thay finansialuno plani.³⁴ Akala rodlaripya siton vasne te sigurinen sinkronizimo thay savahtuno operipe e prospektivune SC. Vaso aspekti e AM 19/2018 sito kay siton specifikime mangle kvalifikipya vash stafi, thay, sar si pe mangipe, ov qhivela minimaluno

30 Akava AM mekhla mangipe vash Artiklya 4, 21, thay 22 e Krisesko gn. 03/L-189 vash Themeski Adminsitracia, Artiklo 5, paragrafi 16 e Krisesko gn. 04/L-032 ano AngloUniversitaruno Edukipe, thay Artiklo 8 paragrafi 1 taloparagrafi 1.4 thay Appendix 6 e Regulativako gn. 02/2011 vash umal e administrativune godornipesko e Sheruneministresko Ofisi thay Ministrie (22 Marti 2011). Ano Februari 2022, e OSHM publikingya legaluno dikhlaripe e sah relevantune sektorengo legislaciako kay implementisale vash te evaluinen o efektiviteti. Ani relacia e Administrativune Mothavnesko 19/2018 konkludisalo kay na si konkretuno legaluni baza vash deipe e Adminsitrativune Mothavnesko. Pashe akaleske, vash te nakhen kotar legaluno vakumi ani akaya umal, sito rekomandimo te aqhol ano zoralipe ji ano kreiripe e konkretune legaluna bazako vash olengo deipe.

31 Administrativuno Mothavno (AM) 19/2018, Artiklo 3, paragrafi 7.

32 The AM 19/2018, Artiklo 3, paragrafi 1-3.

33 AM 19/2018, Artiklya 3, paragrafi 2; Artiklo 4, paragrafi 1 thay 5.

34 AM 19/2018, Artiklo 5, paragrafi 1.

akademikuno nakhipe vash koordinatorya thay siklipesko stafi e SC³⁵, kova sito krusialuno ano deipe e kvalitetune edukipesko, Ekzistimo SC stafi kova na pherela o mangle mangipya ka ovel mekhlo vash panj bersh te pheren o kvalifikipya.³⁶

Ano termi e financiengo, SC ka financinyon prekal duy sherune resursya: Kosovako bujeti (raipesko thay komunako); thay avrune donatorya, kola shay et dengyon direktune ko godorne³⁷ e SC vay Kosovako bujeti kedimo vash vastipe e SC.³⁸ MESTI sito godorno vash planiripe e bershune bujetesko vash SC; sigurindoy kay o SC programesko financipe ani lenya e raipeska regualtiva; thay planiripe e specialune phikoipesko ani publikuno mothavipe e financialune proyektesko prekal talophiravipeske kategorie.³⁹ Komune, kola rodinde kotar SC, siton obligime te qhiven o financialuno phikoipe ano bershuno bujeti thay, prekal specialune grantya, planirinena e baza/inicialuno bujetipe vash formiripe thay operipe e SC bazirime ani skola.⁴⁰ Komune siton vi godorne vash deipe e thanesko vash SC bazirime ano komunitetya thay uqharindoy o oepracionalune harjipya.⁴¹ SC phiravgyona kotar BRO siton godorne vash o MESTI thay sito komunako edukipesko direktoriati (sar KED). Godornipe astarela o deipe e SC shay dena o bershuno narativune thay financialune raportya vash MESTI thay respektivune KED. Sar ayekha, MESTI sito godorno vash aprovide thay supervizipe e butyako vash SC thay komune siton godorne vash dikharipe thay phikoipe e SC ano dikhalripe e stafeske selektipesko.⁴²

AM 19/2018 konstitutinla o vitaluno vastushi vash kreiripe e efektivune, savahtune thay transparentune sistemaske e SC introdukcindoy o sherune mangipya, ayekha vi pheripe e kotar MESTI thay KED e monitoripeya thay raportipe.⁴³

Aprovide e AM 19/2018 dela uqe pakyavipya vash shuakrni tranzicia kotar fragmentimo operacionaluno akcesi thay donatorengo phikoipe vash may harmonizimo thay savahtuno arakhipe, bazirimo ano bujetesko financipe. Akava sito kotorune sar sito dikhalrdo institucionalizipe, regulipe thay dikharipe. Pashe sar, naklaripe kay sin ano molipya vash aktualuno financipe thay savahtune kanalya e financiengo kola si harne vash e vizia e institucionalizipeski.

35 AM 19/2018, Artiklo 8, paragrafi 2.1, SC Koordinatorya smusay te theren may hari Bachelor niveli e kvalifikipesko thay paragrafi 4.1, SC Siklipesko Stafi musay te adikeren siklipeske kvalifikipya.

36 AM 19/2018, Artiklo 14, paragrafi 2.

37 AM 19/2018, Artiklo 2, Definicija, Bariere – entitetya kay formirisaile thay menajinena siklipeske centrya, ayekha vi institucie godorne vash olengo butyaripe.

38 AM 19/2018, Artiklo 13, paragrafi 1.

39 AM 19/2018, Artiklo 13, paragrafi 2.

40 AM 19/2018, Artiklo 13, paragrafi 3.

41 AM 19/2018, Artiklo 11 paragrafi 3.

42 AM 19/2018, Artiklo 11, paragrafi 3 thay 4.

43 AM 19/2018, Artiklo 12.

2.1. Implementipe e Administrativune Mothavnesko 19/2018

Kana o AM 19/2018 aprovisalo ano Decemebri 2018, ajukerdilo kay Praktikuno Godideipe vash Funksionipe e Siklipeske Centrenge vash te phikoinen o implementipe e AM 19/2018 (sar Praktikuno Godideipe) na publikisalo vash pashe yekh ebrsh, ko agor e bershesko 2019. Akava dosna aqhipe sinele seriozune konsekvence vash institucionalizipe e SC, so anela ani konfuzia vash sar te procedinen may dur e registripeya thay kreiripe e naqalaripesko mashkar o BRO kay menajinena o egzistime SC.

Buderi akale akcionalune bukyengo ano AM 19/2018 sine phande te referingyon kotar Praktikuno Godideipe.⁴⁴ SC ajukerdile te pheren o mangipya na may dur se 12 masek palo kay AM 19/2018 khuvgya pe zoralipe; thay kanleipe ayekha vi qhivdilo sar kondicie kotar nesave donatorya.⁴⁵ Pashe akaleske, kanleipe ulo praktikune nashayutno bizo konkretune godideipya.

Registripeski veb qham uli operacionaluni ano Septembri 2020 (e dosna aqhipeya sar si pe pandemia COVID-19). Kana e dokumentacia vash registripe pashargyola, MESTI sile trin masek kotar e data e aplikaciaki teanel e decisia.⁴⁶ SC kola siton e baza ano komuniteti rodela vizite ano veb qham, deindoy restriksia ani pandemia, o procesi ani praktika lugyardilo may buderi.

Sar kotar Aprili 2022, ehta BRO registrinde nesave vay sah o SC andar olengo menajmenti, ano totali 37 SC, ji kay nesave akale SC aqhile e butya vay pazirinde o aktivitetiya vash sebepi e financipeske puqipya. BRO VoRAE asistinela KED kote olenge SC siton aktivune te registrinen olen. Sar si pe MESTI, niyekh SC na irandilo pale vash akava.

Kotar 37 registrime SC, numay 13 dendile mekhipya vash pherde panj bersha, ji kay buderi silen kondicionalune mekhipya vash duy vay trin bersha. Limitime vahteske mekhipya siton qalavde ano laqharipe kerde kotar SC operipe, kova mangela hramimo financipe thay an siton laqharde ano standardi. Ji kay 41 aplikinde vash registripe, 23 aktivune SC na aplikinde. Olenge sebepya vash na registripe siton ververutne. Nesave janena kay na pherena o kriterya, phanglo e stafeya vay than, thay tentinena te resen minimalune standardya anglo aplikipe. Yaver ajukerde vash olengo akanutno donatorengo phikoipesko agoripe. On vi na siton phikoime kotar olenge KED vay na komunikinde olencar sar.⁴⁷ O registrime, SC, sar si pe AM 19/2018, musay te raportinen

44 O AM 19/2018 referingyola ko Praktikuno Godideipe vash registripe (Artiklo 7, Paragrafi 3) buti thay finansialuno plani (Artiklo 10 Paragrafi 2), thay godideipe ano raportipe, monitoripe thay dealimo bershuno raportipesko kotor (Artiklo 12, paragrafi 1)

45 Misalake, pheripe e kriterengo qhivde ano AM 19/2018 sine yekh kotar anglo kondicia vash Austriaki Evovliripeski Agencia vash te den €21,000 ano financipe e NGO "The Ideas Partnership," (TIP), ano aktivitetiya e centrenge thay kvalifikimo stafi. Dikh: OSCE Misia ani Kosova, Regionaluno Centro Prishtina, vakerutno: Menajeri e Programekso e NGO TIP.

46 O AM 19/2018, Artiklo 4, paragrafi 2.

47 Desh operacionalune SC na silen MVL hramimo e komuna.

ko MESTI, numay akate na si rami qhivdo vash akava. Nesave KED siton hezitime te hraminen memorandumum e kanleipesko (MVL) e SC sar kay on siton den kay na silen bujeteski lenya te piokinen o stafi ano SC. Duy SC ani Mitrovica Upruno regioni hraminde MVL e komuna vash gradualuno transferi vash godonripya, numay may dosna MVL, thay konsekvantune e aplikacia, sine andrime sar kay on na sinelen bujeti te phiraven o lekanipe.⁴⁸ Lungo dosna qhipe thay nanipe e klaro komunikipesko mashkar MESTI, KED thay SC kontribuinde ano harnardo thay na savahtuno implementipe e AM 19/2018.

Yaver MESTI obligipya hramime ano AM 19/2018 siton pandar te phergyon. Akala pherenn o treningoske programya te oven evolvirime ano tang ledeipe e Universiteteya ani prishtina ano evolviripe e sistematiune evolviripesko e SC aktivitetengo.⁴⁹

III. Operacia thay Financipe e Siklipeske Centrengo

Kotar o agor e Aprilesko 2022, OSCE tereneske ekipe kontaktinde 47 operacionalune thay 53 pashe phande vay na aktivune SC ano 17 komune.⁵⁰ Regioni e Prishtinako silen may uqo gendo e aktivune SC, phiravdo kotar regioni Peja thay Prizren (dikh e Tabla 1).

47 akana operacionalune SC siton menajime kotar 13 lokalune thay internacionalune BRO.⁵¹

Ano respekti e AM 19/2018, TdH thay VoRAE hraminde MVL e komunencar kote on keren buti thay gradualune phriavena o financialuno responsibiliteti vash akala SC ko KED. Akava agoripe sito subyekti vash o trin bersh tranzicionaluno periodi kote o fondya kotar BRO tiknona thay komunake fondya bayrona.

Germaniaki Evolvripeski Agencia, Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH (GIZ), mashkar yaver, ulavde o financipe ko buderi 20 SC ani Kosova ko agor e 2019 kana olenge proyektya agorinena. On khelde ani integraluni rola ano avokipe vash institucionalizipe e SC, thay kana MESTI na alokingya o fondya vash SC, sar si dendo pe 2020, on kontraktinde o BRO Edu Task te formirinen thay operinen 20 SC bazirime ani shkola. GIZ fondya vash akala neve centrya ano Februari 2021, numay

48 Duy SC ani regioni e Upruna Mitrovicako akanake dikhena vash modelitetya e KED te alosaren o problemi khetane e SC aqhavde o aktivitetetya sar kotar Septembri 2020.

49 OSCE Misisa ani Kosova emaillesko intervyyu e MESTI Sheruno e Diviziako vash Komunitetengo Edukipe

50 Komune kote SC siton aktivune sar kotar April 2022: Prizren (5), Suhareka (4), Ravuco (1), Gilana (1), Novo Brdo (1), Ferizay (4), Upruni Mitrovica (1), Vuqitrna (3), Poduyeva (2), Jakova (3), Peja (2), Istogi (5), Graqanica (2), Fush Kosova (2), Shtimla (3), Obiliqi (3), Lipyani (5).

51 Dikh e Tabla 1 ko agor akale raportesko vash Ngo manajipe e Siklipeske Centrengo pe 2021 thay 2022.

nesave skole adikerde to programys thay akana mangena komunako phikoipe. Ano Marti 2021, Konsili e Evropako kergya €60,000 shayutno vash SC vash Aprili thay Novembri 2021, thay na rodinde SC te registringyon ano MESTI vash te aplikinen.⁵²

Bibahtake, 53 SC phandile sar kotar 2018, e buderune phandile ano 2021⁵³, ji kay o yavera sinelen te tiknyaren o aktivitetiya vay o stafi ano paluno bersh (dikh e Tabla 1). Nekobor SC raportinde kay o pokipya tiknyardile vash o limitime financialune vastushya, ji kay nesave tutorya mothavde kay on lele numay 50 pe shel olenge pokipyengo sar kotar Yuni 2019.⁵⁴ Phanipyra sine vash o donatorengo ovipe, sar si GIZ thay EU SIMRAES II proyeksi planirimo olengo financipe ano akordipe olenge ajukerde implementipeya e AM 19/2018.

Ano Prizrenosko regioni, akate si desh operacionalune SC bazirime ani shkola: panj ani Prizrenoski komuna, shtar ani Suhareka thay yekh ano Ravuco, deindoy servisi vash 451 siklovne, 245 qhaya thay 206 qhave.⁵⁵ Shtar SC suksesune lele mekhipe kotar MESTI.⁵⁶ O shov aqhile centrya na registrisale ano MESTI. Sar pheripe, deshuyekh SC phandile ano Prizrenosko regioni mashkar 2019 thay 2021 vash nanipe e fondyengo.⁵⁷

Ledeipe mashkar o komuniteti thay SC ano Prizrenosko regioni sito generaluno musyardo sar shukar – enya kotar desh SC silen MVL e komuna thay yekh ajukergyola kotar Januari 2022. Akala MVL leindoy kotor o deipe e thanesko thay uqharipe e mangipyengo vash O SC bazirime ani shkola. Ani sura kote KED lele o responsibiliteti te pokinen o stafi, pokipya dayk ver aqhile dosna. Ayekha vi raportisalo kay nesave KED siton bijande vash so konstituinela o SC thay kobar siton talo olengo dikhkaripe. Niyekh e trine komunitetendar e funksionipeya e SC dedikinde bujeteski lenya vash SC stafeske pokipya; pashe akaleske, o pokipya siton qhivde andar o harne termya e serviseske lekanipyengo.

Ano Prishtinako regioni, Sar kotar Aprili 2022, 15 SC sine operacionalune (shov komunitetenge bazirime thay enya skolake bazirime): shov ano Lipyan, trin ani Shtimla, trin ano Obiliqi, duy ani Fush Kosova thay duy ani Graqanica, deindoy servisya vash 1,394 siklovne, 795 qhaya thay 599 qhave.⁵⁸ Deshutrin SC registrisale ano MESTI thay lele o

52 Sar si pe kharipe e civilune malipesko organienciengo shay te aplikinen ji pe €15,000 sako uqharela (3) SC ji pe Novembri 2021. Dikh ano: <https://rm.coe.int/call-for-proposals-supporting-learning-centres-through-small-grant-sch/naive/1680a18f45>

53 Bazirimo pe informacia deindo kotar SC prekal puqlarno ano Aprili 2021 thay Aprili 2022.

54 Raportimo kotar SC ani Mitrovica thay Gilanako regioni.

55 SC ano Prizrenosko regioni sito menajimo kotar NGO Nevo Koncepti (5), VoRAE (4) thay Terre des Hommes (1)

56 Duy ani Suhareka, (1) ano Ravuco thay (1) ano Prizren.

57 Ani Prizrenoski komuna (4) SC bazirime ani skola menajime kotar Nevo Koncepti thay financime kotar GIZ phandile pe 31 Decembri 2019, may buderi (3) phandile ano Decembri 2020. Duy SC phiravgyona kotar EDU TASK thay ADEC phandile ano Marti 2021. Duz SC menajime kotar Schuler Helfen Leben, ano Ravuco phandile ano Septembri 2019.

58 SC ani Prishtinako regioni siton menajime kotar VoRAE (6), Balkan Sunflowers Kosova (5), The Ideas Partnership (2) Romani Inicijativa HAK (1) thay EDU Task (1).

mekhipe, ji kay duy pandar na aplikinde. Enya SC phandile ano 2021 thay 2022, ji kay yekh phandilo ano 2017.⁵⁹ Palo akala phanipya na si funksionalune SC ani Prishtinaki komunas.

Ledeipe mashkar e komuna thay SC ano Prishtinako regioni sito generalune musyardo sar shukar - 12 e 15 operacionalune SC hraminde o MVL e respektivuna komuna. Sc kola si bazirime ani skola silen may shukar kooperipe desar SC baza ano komuniteti. MVL provizia dela than thay uqharipeske sheya (vay dela kashta ani sura e SC e baza ano komuniteti). Nesave KED raportinde na korektune o gendo e SC kay operinena ani akaya umal, mothavindoy o nanipe e godinipesko thay phanipe. Niyekh akale trin komunitetndar e funksionalune SC bazirime ko komuniteti silen dedikimo bujeti vash SC.

Ano Peyako regioni, Sar kotar Aprili 2022, sine desh operacionalune SC (trin komunitetenge bazirime thay ehta skolake bazirime): duy ano Peya, trin ani Jakova, thay panj ano Istog.⁶⁰ Shtar SC suksesune lele mekhipe kotar MESTI, ji kay shov na pokisale. Mashkar o Marti 2019 thay Marti 2022, 22 SC phandile vash nanipe e fondyengo.⁶¹ Sar kotar November 2021 sine na funksionipe e SC ani Klinaki komuna.

Ledeipe mashkar SC thay KED ani Peyake regioneski komuna sito shukar, ini kay numay kotar shtar e dersh SC hraminde MVL. Komune dende than thay uqharde nesave mangipya. KED ani Peyako regioni na silen dedikimo bujeteski lenya vash SC thay na siton pandar dende lafi vash uqharipe e pokipyengo.

Ano Gilanako regioni, Sar kotar Aprili 2022, sine akanake shov operacionalune SC (duy komunitetenge baza thay shtar skolaka baza): shtar ano Ferizay, yekh ani Gilana thay yekh ano Novo Brdo, deindoy servisya vash 383 siklovne, 206 qhaya thay 177 qhave.⁶² Shtar SC registrisale thay reste mekhipe kotar MESTI, ji kay duy yaver na aplikinde.⁶³ Mashkar o Decembri 2018 thay Januari 2020, panj SC phandile sar nanipe e fondyengo, evindoy na operacionaluine SC ani Kamenica.⁶⁴

Ledeipe mashkar o komune thay SC ani Gilanako regioni sito but shukar, kote o sah shov operacionalune SC sigurinena hramime MVL e trin relevantune Komunake Edukipeske Direktoratencar. KED phikoinela o SC bazirime ani shkola thay bazirime ano komunitetue

59 Ani Prishtinaki komuna (2) SC bazirime ani shkola kotar TdH phando ano Januari 2022 thay (6) SC bazirime ani shkola menajime kotar EDU Task thay ADEC phando ano Yuli 2021. Ani Shtimlaci komuna (2) SC bazirime ani skola phandile ano Februari 2021 thay ano Lipyani (1) SC manajime kotar VoRAE phandile pe 2017.

60 Ano Peyako regioni (3) SC siton menajime kotar Terre des Hommes, (2) kotar Syri I Vizionit, (3) NGO Vizioni 02, (1) kotar Bethany Christian Services thay (1) kotar Caritas Kosova.

61 Ani Jakovaki komuna (8) SC bazirime ani shkola kotar Bethany Christian Services (6), thay (2) menajime kotar EDU TASK thay ADEC (2) phandile. Ani Peyaki komuna (6) SC bazirime ani shkola menajingyona kotar TdH thay (3) kotar NGO Syri Vizionit phadile. Ani Klinaki komuna (5) SC bazirime ani shkola phandile thay ani Istogeski komuna (3) SC bazirime ani shkola pandile.

62 SC ani Gilanako regioni siton menajime kotar VoRAE siton (3), Terre des Hommes (2) thay (1) kotar Caritas Kosovo.

63 Shtar SC Ano Ferizay registrisale MESTI.

64 Ano Decembri 2018, SC ani Gilana operinela kotar NGO "Rrograek" (rafin e Romane, Ashkalyune thay Egipqanyune Juvlane organizaciengo) thay financinyona kotar Save the Children phandile, ji kay (2) yaver talo menajipe e EDU TASK thay ADEC phandile pe 2021. Ano januari 2020, SC menajime kotar VoRAE ani Kamneica phandile, ji kay yaver na siton aktivune.

e thanipeya thay operacionalune harjipyencar. Kote o kanelipe kerdile vash KED vash te kerne o pokipe e SC stafesko, puqipya nakhena sar kay na si specifikune bujeteske lenye vash SC. Akava shay te anel dosna aqhipe e aylukenge pokipyengo thay te hasaren o operipe.

Ano Mitrovicako regioni, Sar kotar Aprili 2022, sine shov operacionalune SC (duy baza ano komuniteti thay shtar baza ani skola): duy ani Poduyeva, yekh ani Mitrovica Upruni thay trin ani Vuqitrna.⁶⁵ Shtar SC aplikinde te registringyon andar MESTI numay na lele o mekhipe, duy yaver na aplikinde. Panj SC ano Mitrovicako regioni phandile ano 2021.⁶⁶

Ledipe mashkar SC thay KED ano Mitrovicako regioni sito shukar vash sah trin SC hraminde MVL e relevantune komunenca. Komune dena than thay uahqena o operacionalune harjipy. Ano instance kote MVL astarena gradualuno transferi e godornipyengo phanglo e financipeya siton sherune thanesko. Duy Sc ani Poduyeva menajingyola kotar VoRae na sine pherde operacionalune sar kotar Septemeri 2020, sar vi komune na reste te pheren o MVL phanglo e centroa.⁶⁷ Nesave KED raportinde nakorektune ano gendo e SC operipyengo ani akaya umal.

Financipe

Khetane o Kosovaki Edukipeski Stratekia 2022-2026 thay Strategia vash Anfglipe e Hakayengo e Romane thay Ashkalyune Komunitetengo 2022 – 2026 thay Akciako Plani (2022 – 2024) dela €200,000 vash siklipeske centrya vahs avutne trin bersha.⁶⁸ May dosna strategia rodela nevo komunengo akciako komiteti (KAK) te formiringyola thay neve lokalune akciake planya (LAP) te kergyon. Kompozicia e KAK sito inegraluno ano siguripe kay o LAP astarela o phikoipe e SC. Numay, sito klarokay akava financipe na sito buderuno.

Bazirimo pe 2018 data kotar “Kosovaki Integripeski Iniciativa 2020 - KOSINT”, bershuno bujeti vash sah SC sine €1,807,750, ji kay mashkaruno bershuno harjipe vash sah SC vash studentyengo avipe €325, kova inarela **€27 vash studenti vash yekh masek**.⁶⁹ Ano bersha, internacionalune donatoryune organizacie sinelen sherune resursya e

65 SC ano Mitrovicako regioni siton menajime kotar Terre des Hommes (2), VoRAE ((2), Romano Anglunipe (1) thay Danish Refugee Council (1).

66 Duy SC ani Mitrovica Upruni talo TdH menajmenti ano Sptembri 2021 thay (3) SC ani Poduyeva phandile 2021.

67 SC Qendrim Shavan Shala thay Qendrimi Ibrahim Rugova ani Poduyeva aqhavde o aktivitetiya feri so komuna na pokingya o MVL.

68 Strategia vahs Anglipe e Hakayengo e Romane thay Ashkalyune Komunitetengo (2022-2026) q. 29 thay Akciako Plani q. 81

69 KOSINT 2020, “Qalavipe e Siklipeske Centrengo ani Inkluzia e Romane, Ahskalyune thay Egipqanyune qhavorengo ano Edukipe”, 2018, q. 7 thay 29.

financipeske,⁷⁰ ji kay nevo legaluno realiteti akana obliginela publikune fondya te pheren olenge harjipya. Pashe akaleske, akava obligipe na defininela o molipe vash manglo phikoipe, sar ani ministria ayekha vi ano komunako niveli.

Nesave donatorya aqhavena vay aqhavde o financipe e SC ji kay yaver kanleinde e iklipiski strategia e BRO kola menajinena o SC kay hraminela o periodi kotar trin bersh kote o donatorengo financipe ka tiknyaryol sakova bersh. Sar si pe BRO VoRAE, donatorya mangle o transferi e SC vash periodi kotar trin bersh, BRO VoRAE ka monitorinela thay sikavel o nevo (komunako) adminsitripe ji kay o donatorya gradualune ka tiknyaren o financipe, ji kay o komune thema olen kompletune.

Akanake, financipeske kontriobutya kotar o komune siton buti ver limitime thay na dena o substancialuno azhutipe manglo vash SC pherdo operipe. Pashe e alokipeske e thanipyengo vay klase ano shkole, numay nesave komune dena financialuno phikoipe, shay te oven azhutipe ano phiripe e aktivitetengo, vay uqharipe e phriavipeske harhipyengo. Lipyaneski thay Shtimlaki komuna kofinancinena o SC kay operinena kotar BRO VoRAE, ji kay Ferizayeski komuna financinela 75 pe shel e harjipyengo e SC ano Ashkaliengo Socialuno thay Kulturako Centro, ano gav ani Durbava; thay BRO "Caritas Kosovo" uqharena o aqhilo 25 pe shel e sah harjipyengo.

Formiripe e neve SC thay phikpipe e egzistime sine mashkar o obyektive e nekobor lokalune akciake planyengo (LAP) vash Inkluzia e Romane, Ashkalyune thay Egipqayune Komunitetengo.⁷¹ Ferizayeski komuna dikhlarela o formiripe e SC, akava na kerdilo pandar.⁷² Ani Prizrenoski komuna, SC formirisale ano panj shkole;⁷³ pashe akaleske, KED na resto te butyarel ofto sikavne sar si pe strategiako plani.⁷⁴ O LAP ani Lipyaneski thay Graqanicaki komuna lele phikoipe vash SC prekal yekh provizia e mangle thanesko thay uqharindoy harjipeske sheya.⁷⁵ LAP ani Vuqitrnaki komuna dengya €2,000 vash phikoipe e SC; numay, o direktori e SC ano gav Priluzhye vakergya kay, ji akana, niyekh lovo na transferisalo vash SC aktivitetiya. Ano palune bersha baro gendo e MVL hramisale

70 EU Ofisi ani Kosova; Germaniaki Evolviripeski Agencia, Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH (GIZ); Germaniaki Federaluni Ministria vash Ekonomikuno Ledeipe (BMZ); Karl Kubel Stiftung für Kind und Familie (KKS); Zvicraki Agencia vash Evolviripe thay Ledeipe (SDC); Zvicrako Khangeriako Azhutipe (HEKS/EPER); Danimarkako Nashel Manushengo Kosili (DRC); Kjosovaki Fondacia vash Puterdo Malipe (KFOS), Austriaki Evolviripeski Agencia (ADA), DIAKONIE (Austria); UNICEF; Save the Children Fondi; anusha ano Mangipe; Roma Education Fund.

71 Ferizayeski komuna LAP 2017-2021; Graqanicaki komuna LAP 2018-2022; Lipyaneski komuna LAP 2018-2022; Prizrenoski komuna LAP 2019-2023.

72 Ferizayeski komuna LAP 2017-2021, q. 25-26.

73 Fundoni thay Teluni Mashkaryuni Shkola (PLSS) "Haziz Tolaj", PLSS "Mustafa Bakiu", PLSS "Ibrahim Fehmiu", PLSS "Abdul Frasheri" thay PLSS "Leke Dukagjini".

74 KEEN, "Situacia e Romane, Ashkalyune thay Egipqanyune Komunitetengi ano Kosovake Komune: Monitoripesko raporti vash implementipe e lokalune akciake planyengo ani umal e edukipesko thay butyaripe ano shov komune ani Kosova", Novembri 2019, q. 20, shayutno pe: http://www.kec-ks.org/wp-content/uploads/2020/08/Gjendja-e-komuniteteve-ne-komunat-e-Kosoves_ENG.pdf

75 Kosovako Edukipesko thay Butyaripeski Rafin – KEEN, "Situci e Romane, Ashkalyune thay Egipqanyune Komunitetengo ano Kosovake Komune: Monitoripesko raporti vash implementipe e lokalune akciake planyengo ani umal e edukipeski thay butyaripe ano shov Kosovake komune", Novembri 2019, q.82; 95.

mashkar o BRO thay komunake institucie kote o komunake institucie sine vash te den thanipe ano shkolake obyektia vash SC vash te phiravgyon o aktivitetia. Numay, akala MVL na savaht phiravdile.⁷⁶

Terre des Hommes thay VoRAE kerde buti proaktivune e komunencar thay skolencar te bayaren olenge kapacitetia vash te administritnen o SC. On arakhle kay o KED siton interesime te financinen SC. Numay, buderi e bujeteske alokipyendar siton phangle kotar Raipe. COVID-19 qhivgya buderi presia ko lokalune bujetia thay buderi bujeteske lenye tiknyardile. Vash te pheren pere godornipya o komune, bujeti thay administritriviune protokolya manglape te amandamentingyon te mekhen e SC kay adekvatune te kotorleingyon. Ano nesave komune si harnipe ano gendo e stafeske lekanipyengo kay on siton mekhle te gatsiargyon. SC stafi siton prezentime e servisyune lekanipyencar kay manglape te rikergyon sakova shov masek, kote andar olende mothavena o savahtunipe kova sine hramimo.

Ano 2020 Kosovako Bujeti, €500,000⁷⁷ sine alokimo vash funksionipe e SC. Saday, akava lovo qhivdilo ani bangi bujeteski lenya thay niyekh ver na distribuisalo vash SC ano 2020.⁷⁸

Ano 2021, e figura kotar €400,000 sine qalavdo sar mothavipe vash gramipe e SC ano yekh gendo e ovipyengo⁷⁹, numay niyekh ver na phiravdile.

Koalicia e BRO kay menajinena khetane te avoinen e Ministria te hraminen o financipe e SC ano 2021 bujeteski lenya.⁸⁰

Ano Spetembri 2021, MESTI putergya angluno kheripe vash phikoipe e SC prekal o menajipe e BRO. Originalune o kharipe mothavgya o €200,000 ka oven shayutne vash BRO kola menajinena o SC. Pashe akaleske, kana o suskeusne kandidatya mothavdile numay €97,000 ulavdile.⁸¹ Ano Mayi 2022, o duyto kharipe ikaldilo, palem o €200,000 vash o SC registrime ano MESTI. Ano Yuli 2022, panj BRO kola menajinena 14 SC sine lene o totaluno molipe kotar €200,000.⁸²

76 KOSINT 2020, "Qalavipe e Siklipeske Centrengo vash Inkluzia e Romane, Ashkalyune thay Egipqanyune Qhavorengo ano Edukipe", Novembri 2018, q. 30.

77 Praktikuno Godideipe vash implementipe e Administrativune Mothavnesko 19/2018 vash formiripe thay funksionipe e Siklipeske Centrengo, q. 4.

78 Sar si pe Direktori e Balkan Sunflowers Kosova, Muhamet Arifi o alokimo €500,000 qhivdilo ani bujeteski lenya vash kapitalune investipya thay nashti te vastingyona no akava resipe.

79 Talo sheruniministrya Emilija Redžepi vakergya kay €400,000 ka oven shayutne vash SC ano 2022. Dikha ano: https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=1647722918946111&id=100011252565132

80 Intervista e Edukieske Menajereya, VoRAE, 1 April 2021.

81 €97,000 sine dende vash trin suksesune aplikantya e biraipkane organizaciengo, kola phiravena 22 siklipeske centrya, dikh may buderi: <https://masht.rks-gov.net/uploads/2021/10/vendim-per-mbeshtetje-financiare-te-projk-te-ojq-ve-per-ojq-t-fituese.pdf>

82 MESTI Decisia 3 – 1483, publikimi pe Juli 12 2022 informingya kay Bethany Christian Services, menajipe (1) SC sine dendi €22,000, Caritas Kosova kay menajinla (1) SC lela €22,000, Romani Inicijativa HAK, kay menajinela (2) SC lela €42,000, Terre Des Hommes kay menajinela (9) SC lelaa €92,000 thay Vizioni 02 kay menajinela (1) SC lela €22,000, Decisia shayutni ano, <https://masht.rks-gov.net/ojq-te-fituese-sipas-thirrjes-publike-per-ofrimin-e-mbeshtetjes-financiare-per-financimin-e-projekteve-te-ojq-ve-qe-drejtojne-qendra-mesimore-per-mbeshtetjen-e-nxenesve-rom-ashkalinj-dhe-egiptian/>

Ko na distribuibe thay 60 pe shel tiknyaripe e fondyengo siton but darakerde vash BRO thay donatorya. Puteripe e raipeske financipeske kharipyengo sine shukar ajukerdo. Numay, o niveli e financipesko mothavela kay numay yekh tikno gendo e SC vijainde. MESTI thay KED pandar mangena te alokinen pheruno bujeti te mekhen SC te funksionine adekvatune vash gendo e qhavorengo kay nakhavena. Vastindoy KOSINT kalkulipya e €27 harjipyengo vash o masek vash yekh qhavoro, ano 2022 raipesko financipe musyargyola kay pherela numay 20 pe shel kotar rodlardilo vash 3000 qhavore ano 47 akanutne aktivune SC.⁸³

O gendo e aktivune SC sar kotar Aprili 2022, na sito indikativuno vash sasutno mangipe, na dur phanipe mekhle e komuniteten na servisime thay sine aktivuno gendo e SC sar kotar Aprili 2022, na sito indikativuno ano sasutno mangipe, o na dur phanipya mekhle e komuniteten na servisime thay siton regularune kharipya kotar BRO te formirinen neve SC. Yekh notadeipe e aktualune mangipyengo, mothavindoy o umala e uqe gendoa e nabuderune qhavorengo siton uqo gendo e skolake mekhipyengo shay buderi te kontribuinen ano laqhardo bujetesko alokipe vash SC.

Sito vasno te leparyol kay fondya alokime ji adiva, uqharena kay on kerena numay harni proporcja e aktualune harjipyengo e SC, na kerde nao institucinlauzipe e SC mashkar o lenye kay originalune hramisale. Akala fondya siton, pashe sah, shukar ajukerde sar harne vahtuni tranziciako musyaripe kola ajukerna o alokipe e buderi substancialune fondyengo, te kanalingyon anglo dominantune prekal KED.

Adekvatune financime SC na ka oven shayutne ji ano determinipe e so “adekvatune” konstiutingyola. Bizo klaro deifinipe kobar harjipya e SC shay te kalkulingyon, o AM 19/2018 sile nanipe ano vasno lokharipe e elementyengo andar institucvionalizipe.

IV. Akanutne Sfide

E Implementipeya e AM 18/2019 phirela lokhe, nesave puqipya dikhlardile kotar BRO menajipe, ji kay neve sfide reslile. Financialuno nasiguripe luyarela te ovel sheruno aqhavipe vash SC, thay akava sito uqe e luyaripesko dosna aqhipe ano leipe angle e pherde implementipe e AM 19/2018. Sar vi mothavdilo SC sito pandar adikerdo ano donatorengo phikoipe; numay, o na siguripe e donatorenge phikoipesko na mothavela mangli opcja ano lungo vahti. May buderi, interesi mashkar o donatorya tiknardilo. Donatorya akanake operinena ano periodi e tranziciako vash pherdo implementipe e AM 19/2018, sar kay on kerena numay harno vash mashkaruno phikoie. Keripe e AM 19/2018

83 Hramipe bazirim pe €27 ano masek vash yekh qhavoro vash 3,000 qhavore vash yekh bersh, kotar kalkulipya kerde kotar KOSINT 2020, “Qalavipe ko Siklipeske Centrya vash Inkluzia e Romane, Ashkalyune thay Egipqnyayune Qhavorengo ano Edukipe”, 2018, q. 7 thay 29.

thay Praktikuno Godideipe sine korkoro financimo kotar donatorya, mothavindoy donatorengo phikoipe vash arakhipe e mangle soluciako leindoy kotar institucie kay lena godornipe vash SC. Vash te financingyon o SC kola phiravgyona kotar nesave BRO manglape te resortinen o mangle fondya kotar neve donatorya kola na angazhisale e evolviripeya e legalune thay policiake infrastrukturako.⁸⁴

Amandeamentya rodiale ko raipesko thay komunako niveli te akomodinen o neve bujeteske lenye thay te kreirinen neve stafeske bujetenge kodya anda rkomunako bujeti. Akava ka rodel ini kapacitetengo vazdipe ano komunako niveli vash bujetesko planiripe. Nesave komune kote menajipeske BRO organizinde truyale meze siton familiarune e AM 19/2018 numay yaver e nekobor bay na aktivune BRO ani olengi komunasilen amngipe te treninirngyon ano neve role lay on ajukergyona te len ano formiripe e neve SC. Nakanleipe ano leipeske procesure thay kurikula raportisale kotar BRO kola menajinena SC kote o komune qhelale lele kan olengi transizionaluni provizia phanglo e SC operipea anglo AM khuvla pe zoralipe.

Komune musay te alosaren o probelim e deipesko e SC stafesko thay harne servisyenge leknaipyengo. SC stafi musay te treteringyon sa publikune butyarne thay te len korespodenteske benefitya. Skepticizmo vash MESTI sasutno komiteti ano institucinalizipe e SC rekerdile ano nesave kotar vash o dosna aqhipe, o na pokipe e 2020 kontributyengo, thay reduktipe ano 2021 alokipe thay 2022 financipe. BRO puqena thay rodona kotar e Ministria, kola on lungyarena te oven duyverutne vash lunge vahtuno savahtunipe vash SC kay on menajinena . Akava ayekha vi astarela o pheripe e ministriake obligipyengo ano respektipe e evolviripesko e treningenge programyengo thay evalupe sar kerdilo ano AM 19/2018.

V. Drom Angle

Akana, o implementipe e AM 19/2018 sito ano aqhipe, kote o savahtune solucie musay te araxhlon thay te realizongyon sigate. MESTI sile shaibe te institucionalizinel e logika e SC te den may buderi edukipe vash qhavore e marginalizime komunitetengo.

Vash te adikeren o provesi phirindoy angle, MESTI shay te kerle olengo may angle phikoipe thay akanutno darakeripe kotar Mashkarthemtuno Komuniteti vash avutne SC thay te selektinen o partneri te dizayninen o drom e vahteske thavdyencar vash phiravipe e bipherde puqipyenge. Akala ka mothaven sah o opcie ano savahtuno financipe kotar raipe, ko komune thay SC, thay ka mothaven o shaipya vash pheruno raipesko financipe.

⁸⁴ Misalake, Direktori e Balkan Sunflowers mothavgya kay o Siklipeske Centrenge Rafin, kerdi kotar (5) SC ano shtar komune, sinelen te rden financipe kotar nekobor internacionalune donatorya vash te adikeren o SC.

Ayekha vi shay te mothavela dikhle opcie prekal direktuno raipesko financipe thay komunako bujeteske sfide. Akava ka rodel specifikuno kalkulipe vash o akanutne shaipya ano adikeripe thay shukar adikeripe e SC ano masekuno thay bershuni baza thay kola ka oven o harjipya kalengo. Dromesko thavd shay te atarsel vi yaver MESTI obligipya, leindoy kotor monitoripe, data kedipe, raportipe, standardizime evaluipya, bershuno bujetipe thay evolviripe e treningyenge programyengo ano Universiteti e Prishtinako (UP).

Anglo komuna kay shay te phiraven o pokipe e SC stafesko vash specifikuno kodi vash akava resipe musay te kreiringyol Ministritar vash Financie. Akale kodeya astarela o komunake stafeske table, komune shay te del regularune butyake kontrate vash tutorya thay pherune te integرينen olen andar respektivune direktoriatya vash edukipe.

Komunake autoritetya manglape te len proaktivuno akcesi te den dikhlaripe thay phikoipe vash SC. O AM 19/2018 mothavela klaro kay on silen vasni rola ano SC operipe thay akava na manglape te ovel phanglo ano politkuno mangipe. KED musay te astarel SC ano olengo anlauno bujeti alokindoy bujeteske lenye vash stafi. Komunaki Asambleyake jene kotar o Politikako thay Financiengo Komiteti shay te draftinen formaluno mangipe ko direktori, palo kay publikune konsultipya e relevantune BRO, thay interesime riga shay te informinen vash draftipe e formalune mangipyengo te ahiven o manglo bujeteske lenye ano kodi e direktoritatesko. Palo aprovipte e direktoritatesko, ano konsultipe e Sheruneya, musay te keren o manglo bujetesko alokipe thay yaveripya. Nevo stafesko selektipe musay te oven agorimo ani lenya e provizia hraimo ano AM.

BRO musay te oven khetane ano yekhuno fronti te keren buti khetane e puqipyencar thay on eksperieninen e standardyencar e AM 19/2018 thay arakena o yekhuni qhib te adresinen olenge darakeripya ko MESTI. Akava shay te lel e forma e rafinyaka asociaciaka grupako vash SC interesya phanglo olenge institucionalizipeya, leindoy kotor SC kola ka len kotor ano komune kay menajingyona kotar BRO. Vasno faktori ano olengo dikhipe siton reprezentipe thay phiravde puqipya siton khetane ano koherentuno thay konsistentuno ovipe. Fragmentime akcesya kotar individualune BRO shay may buderi te aqhaven o procesi.

Ani paralela, SC interesim riga musay te redikhlareren o AM 19/2018 vash harne ovipya, may buderi ano respketi vash molipe e financipesko vash sakova resursi thay te specifikinen kobar akava molipe musay te kalkluingyol. Projekcie shay te konsiderinen o gendo e qhavorengo kola resena vay siton potencialune qalavipe sar kotor khuvdo ano SC. Vahteske phiravipya ka ovelolen pasharipe sar akanutno vahtesko phiravipe ano AM 18/2019 dikhlarde SC na registrisale pandar ka ovel avri e krisestar ko agor e 2023.

Donatorya shay pandar te len kotor ano bayaripe e programyengo andar o SC thanipe. Ji kay MESTI thay komune lela andripte ano divune phiravipeske harjipya, donatorya pandar silen fleksibiliteti te den financipe ano pherune projektya. Akala projektya shay te bayaren SC aktiviteti grantindoy pherune edukipeske thay treningyenge programya vash

SC qhavore thay stafi, laqharindoy o efektiviteti e SC, vastushyam thanipe thay bayarindoy o programya vash buderi vijaytune, leinody kotor dadalarya, terne thay irande, e specifikune fokuseya vash qhavore.

VI. Konkluzie

O dosna aqhipe e implementipesko e AM 19/2018 rezultingya e bilaqe kondiciencar kola arkahlile o SC kola hramisale ano akava raporti, kreirindoy seriozune sfide vash akala menajime SC. On sine phande mashkar o obligipya phiravde kotar legaluno rami thay aqhavipe e proceduralune godipyeko. O ajukeripe e khetane SC thay donatorya darakerindoy so ka reslol prekal nevo legaluno rami na pherdile. Na dur, dosna aqhipya kotar MESTI ano deipe e vahteske direkciengo mangle vash registripe thay alokipe e fondyengo kotar o raipe thay lokalune bujetya, kontribuinde ko akava.⁸⁵ Na undripeske, e globaluni pandemia thay keripe e restrikiengo azhutingya akala dosna aqhipya, sar resursya thay finanicipe redirektisale vash te arakhlon e pherune sfidencar.

Sito klaro kay akala akcie kola o MESTI shay thay musay te kerel vash phiravipe e implemetnipesko e sah aspektyengo e AM 19/2018. **Akava ka del shaibe e SC te rikeren/zorakeren olengo pherdo operipe vash akademikuno bersh 2023/2024**, thay luyaren te keren buti vash vasni buti e qhavorenge. Khetane MESTi thay komune musay te keren buti khetane thay te len godornipe vash olenge neve role ano implementipe e AM, ano tang ledeipe e BRO kay silen e mangli eksperienca thay ekspertiza.

⁸⁵ Godideipya vash implementipe e Administrativune Mothavipesko 19/2018 vash formiripe thay funksionipe e Siklipeske Centrenge, q. 4.

VII. Rekomandipya

Vash Ministria e Edukipeski, Skencia Tehnologia thay Inovacia

- Monitorinel o implementipe thay efektiviteti e AM 19/2018 prekal Legaluno Ofisi e Ministriako.
- Bayarla thay sigurinla bershuno bujetesko alokipe vash SC sherune harjipya ano gendo e qhavorengo kay nakhavena.
- Evolvirinena klaro instrukcie, misalya thay vahteske ramya vash registrime SC te raportinen ano MESTI vash olenge aktivitetya.
- Sigurinena kay o komune siton mangle informime vash olenge kompetence thay obligipya.
- Phikoinen e komunen te identifikinen o umala vash formiripe e neve SC thay godideinena o procesi e formiripesko e neve SC.
- Dikhena o kapacitetengo vazdipeske aktivitetya e KED thay menajipeske BRO, ano efektivuno bujetesko planiripe, ayekha vi ano procesi e bershune evolviripesko thay raportipesko andar Edukipeso Inspektoriati.
- Shrdela o evolvriripe e specifikune treningyenge programyengo vash SC stafi, ano tang ledeipe e Fakulteteya vash Edukipe, Universiteti e Prishtinako, sar si pe AM 19/2018.⁸⁶
- Dikhlarela o harnipya e AM 19/2018 e sah interesime rigencar phanglo e bujeteya thay tranzicionalune procedurencar.

Vash Ministria e Financiengi

- Kreirinena specifikune bujeteske kodya vash te akomodinen SC stafi.

Vash Komunake Edukipeske Direktoriatya

- Amandamentinen komunake bujetya te mekhen SC te oven pherde phikoime anda bershuno bujeti.
- Sigurinena laqharde informacie kay si lavavdime ano sah SC aktivune ani komuna.

⁸⁶ AM 19/2018, Artiklo 8, paragrafi 5.4.

-
- Ledeinana e BRO kay menajinena SC ani komuna thay sigurinena MVL siton draftime, hramime thay relaqlharde mashkar KED thay SC.
 - Trenirinena stafi ano role thay obligipya ikalde kotar AM 19/2018.
 - Planirinena bershuno phikoipe vash SC ano komunako bujeti.

Vash Donatorya

- Koordininena tentipya e yaver lunge vahtune donatoryencar te prioritizinen o puqipe e SC e MESTI.
- Lungyarena o financipe e programyungo kola bayarena o edukipeske eksperience ano SC, sar si nilayeske thay yevendeske programya, bayaripe e stadi vizitako, habaski provizia thay yaver na sherune aktivitetya.
- Organizinena kedipya e komunake reprezentyencar te bayaren o godornipe vash vasnipe e SC.
- Dena teknikuno thay financialuno azhutipe vash o komune kay phikoinena SC.

Vash BRO kay menajinena SC

- Lugyarena te avokinen vash vasnipe e SC vash yekhuno edukipe thay siguripe akalesko ani raipeski agenda.
- Khetaninela o zoralipya e yaver menajipeske BRO thay interesime riga vash adekvatune kanalizinen o darakeripya thay sfide ko raipe.
- Monitorinela thay raportinela o lugyardo implementipe e AM 19/2018.
- Registrinla SC ani lenya e AM 19/2018.
- Ledeinla thay ulavla shukar praktike e KED vash sar SC menajipe kerla buti.
- Phikinla e komune ano identifikipe e skolengo e kishle nakhavipeya, nakhipeya thay uqo shkolako mekhipe te formirinen nevo SC te phiklinen e siklovenen te aqhon ani shkola.

Tabela 1. Informacie vash BRO kay menajinena SC ano komune ano 2021 thay 2022

#	Biraipkane Organizacie	SC -2021	SC - 2022
1.	<i>Terre des Hommes (TdH)</i>	20	8
2.	<i>EDU Task and ADEC</i>	20	1
3.	<i>Voice of Roma, Ashkali and Egyptian (VoRAE)</i>	19	14
4.	<i>Nevo Koncepti</i>	10	6
5.	<i>Syri i Vizionit (SiV)</i>	2	2
6.	<i>Balkan Sunflowers Kosova (BSFK)</i>	5	5
7.	<i>The Ideas Partnership (TIP)</i>	2	2
8.	<i>CARITAS Kosovo</i>	2	2
9.	<i>Bethany Christian Services (BCS)</i>	6	1
10.	<i>Danish Refugee Council/Roma Ashkali Social Centre</i>	1	1
11.	<i>Romano Anglunipe</i>	1	1
12.	<i>Romani Inciyativa HAK</i>	1	1
13.	<i>Vizioni 02</i>	3	3
Totali e Siklipeske Centrengo		92	47

Data kedimi kotar OSCE tereneske ekipe ano April 2022.

SC Operinena kotar Aprili 2022	SC Phande kotar Aprili 2022	Gendo e aktivune siklovnengo	Regjistrime andar MESTI	SC hramime MVL e Komuna
Prizren				
5	9	250	1	4
Suhareka				
4	0	179	2	4
Ravuco				
1	2	22	1	1
Total Prizren				
10	11	451	4	9
Gilana				
1	3*	35	0*	1
Kamenica				
0	2			
Novo Brdo				
1	0	17	0*	1
Ferizay				
4	0	331	4	4
Total Gilana				
6	5	383	4	6
Mitrovica/Upruni Mitrovica				
1	2	120	0	1
Vuqitrna				
3	0	123	0*	3
Poduyeva				
2	3	83	0	2
Total Mitrovica				
6	5	326	0	6
Peya				
Jakova				
3	8	299	1	0
Peya				
2	6	44	0*	2
Istog				
5	3	88	3	2
Klina				
0	5	0	0	0
Total Peya				
10	22	431	4	4

Prishtina				
0	7	0	0	0
Graqanica				
2	0	120	2	2
Fush Kosova				
2	0	570	1	1
Shtimla				
3	2	151	3	2
Obiliqi				
3	0	170	3	2
Lipyani				
5	1	386	4	5
Total Prishtina				
15	10	1,394	13	12
TOTAL KOSOVO				
47	53	2,990	25	37

